

Seat No. : _____

FA-14

Sanskrit Paper-I (First Subsidiary)

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

मार्कः : सङ्केतसङ्केतं यथा दृश्यते एतन्निर्दिशतु

Note : Number to the right shows the marks.

१. विवेचनात्मक नोंध साथे नीचेनामांथी कोठपण चारनो अनुवाद करो. १६
1. Translate with critical notes any **four** of the following : 16
- (१) विपत्तिष्वव्यथो, दक्षो, नित्यमुत्थानवान्नरः ।
अप्रमत्तो विनीतात्मा नित्यं भद्राणि पश्यति ॥ 50.8 ॥
- (२) दैवं प्रज्ञां तु मुष्णाति तेजश्चक्षुरिवापतत् ।
धातुश्च वशमन्वेति पाशैरिव नरः सितः ॥ 52.18 ॥
- (३) नार्या म्लेच्छन्ति भाषाभिर्मायया न चरन्त्युत ।
अजिह्वामशठं युद्धमेतत्सत्पुरुषव्रतम् ॥ 53.8 ॥
- (४) त्यजेत्कुलार्थं पुरुषं ग्रामस्यार्थं पृथिवीं त्यजेत् ।
ग्रामं जनपदस्यार्थं आत्मार्यं पृथिवीं त्यजेत् ॥ 55.10 ॥
- (५) स्वप्ने न तानि पश्यन्ति जाग्रतो वा युधिष्ठिर ।
कितवा यानि दीव्यन्तः प्रलपन्त्युत्कटा इव ॥ 58.19 ॥
- (६) समक्षदर्शनात्साक्ष्यं श्रवणाच्चेति धारणात् ।
तस्मात्सत्यं ब्रुवन्साक्षी धर्मार्थाभ्यां न हीयते ॥ 61.76 ॥
- (७) बलवांस्तु तथा धर्म लोके पश्यति पुरुषः ।
स धर्मो धर्मवेलायां भवत्यभिहितः परैः ॥ 62.15 ॥
- (८) एकमाहुर्वैश्यवरं द्वौ तु क्षत्रस्त्रिया वरौ ।
त्रयस्तु राज्ञो राजेन्द्र ब्राह्मणस्य शतं वराः ॥ 63.35 ॥
२. नीचेनामांथी कोठपण चार शब्दो पर विवरणात्मक नोंध लभो. १२
2. Write explanatory notes on any **four** of the following : 12
- (१) आजमीढः । (५) दूरोदरम् ।
(२) वृकोदरः । (६) सप्ततन्तुं महाध्वरम् ।
(३) पार्वतीयः । (७) समुद्रः ।
(४) क्षत्ता । (८) सव्यसाची ।

૩. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શબ્દો પર ટૂંકનોંધ લખો. ૧૪
3. Write short notes on any **two** of the following : 14
- (૧) દુર્યોધનનો ધૃતરાષ્ટ્રને પ્રત્યુત્તર.
 (1) Duryodhana's reply to Dhrutrāshtra.
- (૨) યુધિષ્ઠિરે હોડમાં મૂકેલ વૈભવ.
 (2) Grandeur put at stake by Yudhisthir.
- (૩) વિકર્ણનું વક્તવ્ય.
 (3) Vikarna's Speech.
- (૪) ભીમનો પ્રકોપ.
 (4) Bhim's fury.
૪. સભાપર્વને આધારે દ્રોપદીનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪
4. Sketch the character of 'Draupadi' based on Sabhāparvan. 14
- અથવા /or**
૪. સભાપર્વમાં વિદૂરે આપેલ ઉપદેશ વર્ણવો.
 4. Describe the preachings of Vidur in Sabhāparvan.
૫. મહાભારતના કાવ્યસ્વરૂપની ચર્ચા કરો. ૧૪
5. Discuss the literary form of the 'Mahābhārat'. 14
- અથવા /or**
૫. મહાભારતની ત્રણ આવૃત્તિઓ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
 5. Write a detailed note about the three recessions of the Mahābhārat.
- અથવા /or**
૫. મહાભારતની સમીક્ષિત આવૃત્તિ વિશે સવિસ્તાર નોંધ લખો.
 5. Write a detailed note on the critical edition of the Mahābhārat.